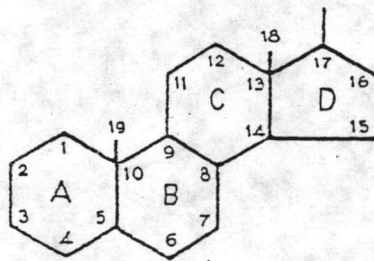

บทที่ 1

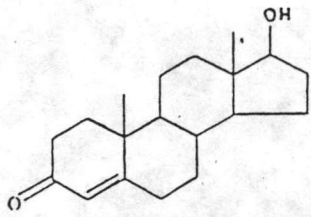
บทนำ

สเตียรอยด์ (steroid) เป็นสารประกอบอินทรีย์กลุ่มหนึ่ง จัดเป็นสารประเภทไขมัน มีโครงสร้างหลักเป็นวงแหวนเปอร์ไฮโดรไซโคลเพนทาโนทีแนนทริน (perhydrocyclopentanophenanthrene ring) โดยมีวงแหวน A B และ C เป็นวงแหวนไซโคลเฮกเซน (cyclohexane ring) ส่วน D เป็นวงแหวนไซโคลเพนเทน (cyclopentane ring) (รูปที่ 1)

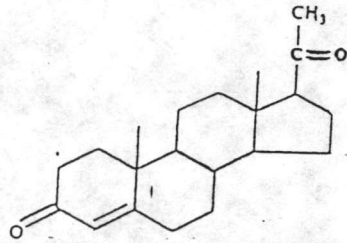

รูปที่ 1 สูตรโครงสร้างหลักของสเตียรอยด์

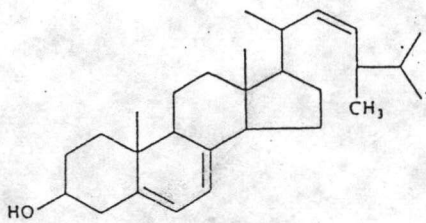
สเตียรอยด์แต่ละชนิดมีแอกติวิตีต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับหมู่ข้างเคียงหรือแขนงข้างเคียง (side group หรือ side chain) บางตัวมีคุณสมบัติเป็นฮอร์โมน เช่น โปรเจสเตอโรน (progesterone) และเทสโทสเตอโรน (testosterone) ฯลฯ บางตัวเป็นกรดน้ำดี เช่น กรดโคลิค (cholic acid) และกรดดีออกซีโคลิค (deoxycholic acid) ฯลฯ นอกจากนี้บางตัวยังเป็นสเตอรอล (สเตียรอยด์แอลกอฮอล์) เช่น สติกมาสเตอร์ (stigmasterol) และเออโรสเตอรอล (ergosterol) ฯลฯ (Lehninger, 1975; Muerray, 1976; Gower, 1979) (รูปที่ 2)

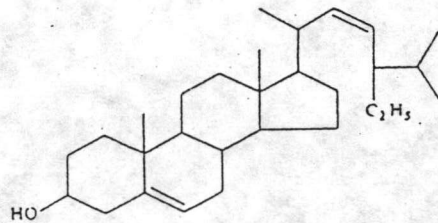
เทสโทส เทียรอน
(testosterone)

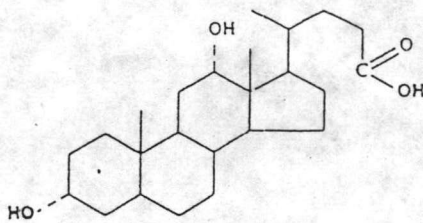
โปรเจส เทียรอน
(progesterone)

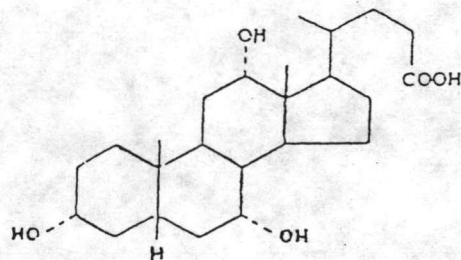
เออโกส เทียรอล
(ergosterol)

สติกมาส เทียรอล
(stigmasterol)

กรดค็อกซิคอิก
(dioxycholic acid)

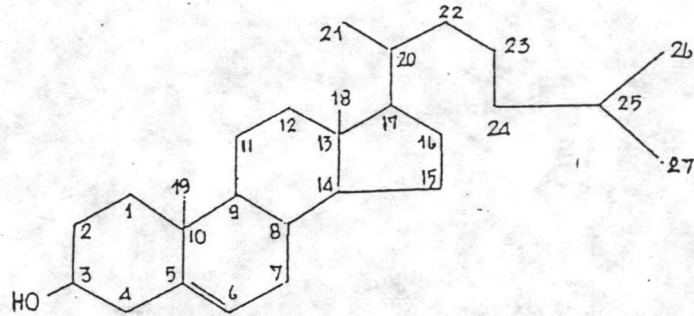
กรดโคสิค
(cholic acid)

รูปที่ 2 สูตรโครงสร้างของสเตียรอยด์ชนิดต่าง ๆ

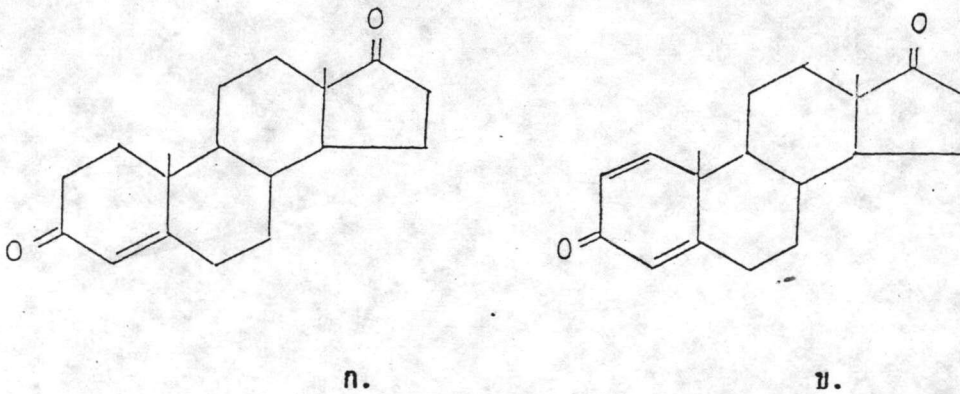
ฮอร์โมนสเตียรอยด์เป็นกลุ่มสารอินทรีย์ที่มีประโยชน์มากในทางการแพทย์ เพราะสามารถใช้เป็นยารักษาโรคต่าง ๆ เช่น ไขข้ออักเสบ การแพ้ต่อสารบางชนิด ตลอดจนใช้เป็นยาทดแทนฮอร์โมนที่ขาดหายไป หรือใช้เป็นยาคุมกำเนิดในสตรี ฯลฯ การผลิตฮอร์โมนสเตียรอยด์ มักทำได้โดยสกัดแยกจากแหล่งธรรมชาติ คือ เซลล์สัตว์ ซึ่งเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ค่าใช้จ่าย และต้นทุนในการผลิตสูง ปัจจุบันเนื่องจากความต้องการฮอร์โมนสเตียรอยด์มีสูงขึ้นจึงมีผู้พยายามผลิตจากสารตั้งต้นบางชนิดที่ราคาถูก โดยผ่านกระบวนการแปลงรูปทางชีวภาพ (biotransformation) โดยใช้จุลินทรีย์หรือเอนไซม์ สารตั้งต้นที่ใช้มักจะมีโครงสร้างคล้ายคลึงกันกับสเตียรอยด์ อาทิเช่น คอเลสเทอรอล (cholesterol) ซึ่งได้จากเซลล์สัตว์ สติกมาสเตอร์ (stigmasterol) โซลาซิดีน (solasidine) และไดออสเจนิน (diosgenin) ได้จากเซลล์พืช เป็นต้น (Kieslich, 1980; Hill และคณะ 1982; Crueger และคณะ, 1984; Watanabe และคณะ, 1986)

ปัจจุบันมีการใช้จุลินทรีย์เป็นตัวช่วยในการแปลงรูปทางชีวภาพกันอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพราะวิธีทางชีวภาพมีข้อได้เปรียบกระบวนการทางเคมีหลายประการ อาทิเช่น ค่าใช้จ่ายค่าปฏิกิริยาทางชีวภาพมีความจำเพาะต่อสารตั้งต้นสูง สามารถเกิดปฏิกิริยาในสภาวะปกติไม่รุนแรง โดยมีปฏิกิริยาข้างเคียงเกิดขึ้นน้อย และเมื่อปฏิกิริยาเสร็จสิ้นแล้ว สามารถแยกสารผลิตภัณฑ์และทำให้บริสุทธิ์ได้ง่าย (Peterson, 1963 ; Kieslich, 1980 ; Watanabe และคณะ, 1986)

คอเลสเทอรอลเป็นสารตั้งต้นที่สำคัญชนิดหนึ่งสำหรับการผลิตฮอร์โมนสเตียรอยด์ เนื่องจากมีสูตรโครงสร้างใกล้เคียงกับฮอร์โมนที่มีอยู่ในธรรมชาติ (รูปที่ 3) การผลิตสเตียรอยด์จากคอเลสเทอรอลจะต้องผ่านขั้นตอนการตัดหมู่ข้างเคียงออกก่อน เพื่อที่จะได้สารตัวกลางที่มีคาร์บอน 19 ตัว คือ 4-แอนโดรสทีน-3,17-ไดโอน (4-Androstene-3,17-dione, AD) หรือ 1,4-แอนโดรสตาไดเอน-3,17-ไดโอน (1,4-Androstadiene-3,17-dione, ADD) (รูปที่ 4) ขั้นตอนนี้อาจทำได้โดยการใช้วิธีการทางเคมีและวิธีทางชีวภาพ

รูปที่ 3 สูตรโครงสร้างของคอเลสเตอรอล

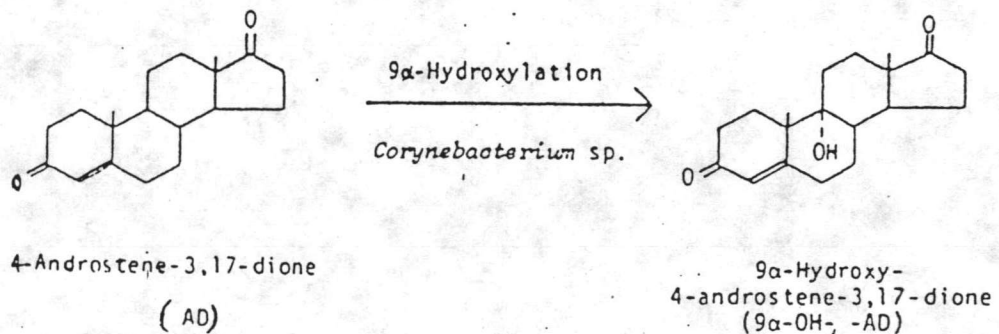

รูปที่ 4 สูตรโครงสร้างของ ก) 4-Androstene-3,17-dione (AD) และ
ข) 1,4-Androstadiene-3,17-dione (ADD)

การใช้ปฏิกิริยาเคมี เช่น ปฏิกิริยาโครมิกออกซิเดชัน (chromic oxidation) ในการตัดหมู่ข้างเคียงของคอเลสเตอรอลจะได้ผลเป็นสารชนิดอื่น ๆ แต่ไม่ได้สารตัวกลาง AD หรือ ADD เนื่องจากเป็นปฏิกิริยาที่ไม่มีความจำเพาะ ในขณะที่การใช้ปฏิกิริยาของจุลินทรีย์จะให้ผลเป็นสารตัวกลาง AD หรือ ADD เนื่องจากมีการตัดหมู่ข้างเคียงไม่สมบูรณ์ และเป็นปฏิกิริยาที่จำเพาะ คือ เป็นการตัดหมู่ข้างเคียงที่กลุ่มอัลคีน ตรงคาร์บอนตำแหน่งที่ 17 เท่านั้น โดยไม่ตัดส่วนนิวเคลียสของคอเลสเตอรอล (Nagasawa และคณะ, 1969; Murray, 1976; Crucger, 1984; Martin, 1984)

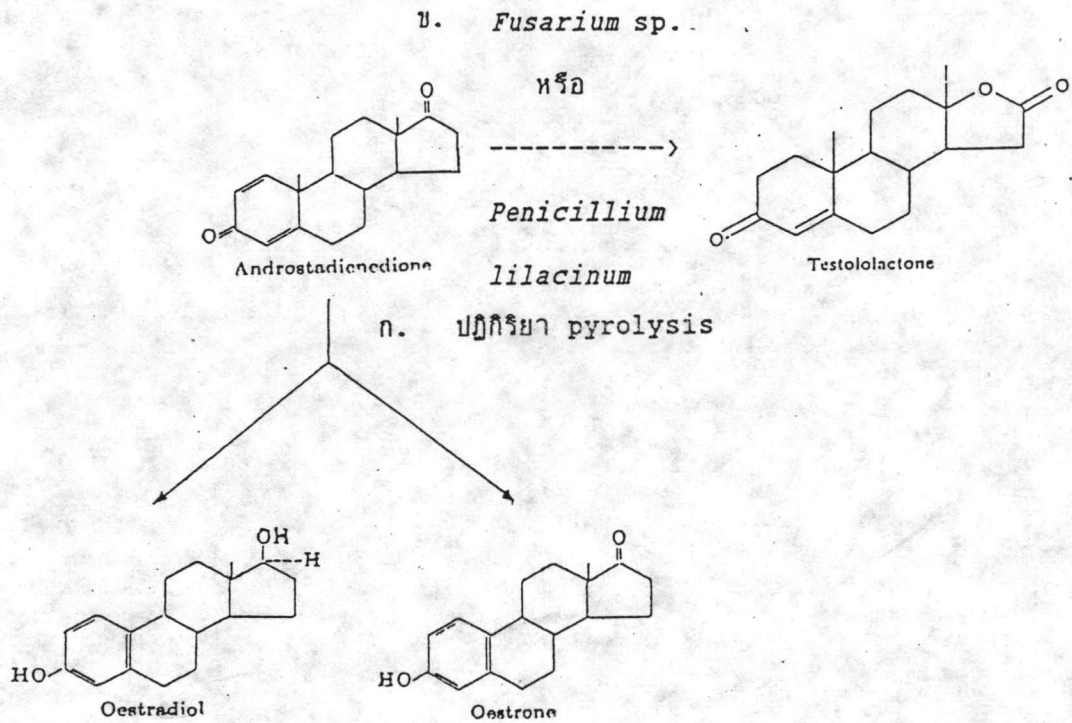
ในการแปลงรูปของสเตียรอยด์ด้วยวิธีทางชีวภาพโดยจุลินทรีย์ บางกรณีต้องใส่สารยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ 9-อัลฟา-ไฮดรอกซิเลส (9 α -hydroxylase) ซึ่งเป็นเอนไซม์ที่สำคัญในการไฮโดรไลซ์นิวเคลียสของสเตียรอยด์ สารยับยั้งจะเป็นตัวป้องกันมิให้เกิดการย่อยนิวเคลียสของสเตียรอยด์ไป เป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ต้องการได้แก่ คาร์บอนไดออกไซด์ และน้ำ การแปลงรูปทางชีวภาพมักจะยังคงรูปของโมเลกุลหลักที่ประกอบด้วยวงแหวน เพอร์ไฮโดรไฮโคล เพนทาโนคิแนนทริน โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปของหมู่ข้างเคียง ที่คาร์บอนตำแหน่งที่ 17 หรือที่คาร์บอนตำแหน่งอื่น ๆ ของโมเลกุล นอกจากนี้ยังอาจใช้สารไดไพริดีล (α - α' -dipyridyl) เป็นสารยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ 9 อัลฟา-ไฮดรอกซิเลสได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Nagasawa และคณะ, 1970; Nakamatsu และคณะ, 1979; Saunders และคณะ, 1986; Prome และคณะ, 1987)

สาร AD และ ADD เป็นสารสเตียรอยด์ที่ประกอบด้วยคาร์บอน 19 ตัว ใช้เป็นสารตั้งต้นที่สำคัญในการผลิตฮอร์โมนสเตียรอยด์ชนิดอื่น ๆ ที่สำคัญ กล่าวคือ จากสาร AD สามารถใช้เป็นสารตั้งต้นในการสังเคราะห์ เทสโทสเตอโรน และบางกรณีเมื่อใช้ปฏิกิริยาการแปลงรูปทางชีวภาพ โดย *Corynebacterium* sp. จะได้ 9-แอลฟา-ไฮดรอกซี-4-แอนโดรสเตน-3,17-ไดโอน (9 α -hydroxy-4-Androstene-3,17-dione) ซึ่งสามารถใช้เป็นสารตั้งต้นในการสังเคราะห์ คอติโคสเตียรอยด์ (corticosteroid) หลายชนิดโดยวิธีทางเคมี เช่น ไฮโดรคอร์ติโซน อะซิเตท (hydrocortisone acetate) (Peterson, 1963; Sonomoto และคณะ, 1983; Martin, 1984)

รูปที่ 5 การแปลงรูปทางชีวภาพของ AD เป็น 9-hydroxy-4-Androstene-3,17-dione โดย *Corynebacterium* sp.

สำหรับสาร ADD สามารถใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตฮอร์โมนเพศ (sex hormone) เช่น เอสโตรเจน (estrone) และเอสตราดีโอล (estradiol) โดยวิธีทางเคมี หรือเปลี่ยนเป็นเทสโทแลคโตน (testololactone) โดย *Fusarium* sp. หรือ *Penicillium lilacinum* (Peterson, 1963; Martin; 1984) (รูปที่ 6)

รูปที่ 6 การใช้สาร ADD เป็นสารตั้งต้นในการผลิตฮอร์โมนเพศ โดยใช้ปฏิกิริยาเคมี (ก) และการใช้จุลินทรีย์ (ข)

ได้มีรายงานว่า จุลินทรีย์หลายชนิดสามารถแปลงรูปคอเลสเทอรอลด้วยวิธีทางชีวภาพ
ได้ เช่น *Arthrobacter Bacillus Brevibacterium Corynebacterium*
Microbacterium Streptomyces Mycobacterium และ *Nocardia* (Arima และ
คณะ, 1969; Rose, 1980; Iizuka และคณะ, 1981)

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการใช้จุลินทรีย์เพื่อศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการแปลงรูปทางชีวภาพของ
คอเลสเทอรอลเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยจุลินทรีย์

จุลินทรีย์	ผลิตภัณฑ์	เอกสารอ้างอิง
<i>Practinomycetes</i> <i>crythropolis</i>	ก. 3-oxoetiocholest-4 enoic acid ข. A-nor-3,5-secocholest-5-en-3 -oic acid ค. isocarolic acid	Turfitt (1947)
<i>Azotobacter</i> sp.	ก. cholestenone ข. 7-dehydrocholesterol	Horvath และคณะ (1947)
<i>Nocardia</i> sp.	ก. pregn-4-en-3-oxo-20- carboxylic acid ข. AD ค. ADD	Whitmarsh (1964)
<i>Nocardia</i> <i>restrictus</i>	ก. 3-hydroxy-19-bisnor-chola-1, 3,5-trien-22-oic acid ข. 3-hydroxy-19-bis-norchola-1, 3,5, tetraen-22-oic acid	Sih และคณะ (1967)
<i>Nocardia restrictus</i>	3-oxochola-1,4-dien-24-oic acid	Sih และคณะ (1968)
<i>Arthrobacter</i> <i>simplex</i> I.A.M.1660	ADD	Nagasawa และคณะ (1969)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุลินทรีย์	ผลิตภัณฑ์	เอกสารอ้างอิง
<i>Arthrobacter simplex</i> -I.A.M.1660 และ <i>Nocardia corallina</i> -I.F.O. 3338	ADD และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	Nagasawa และคณะ (1970)
<i>Nocardia</i> sp.	ก. pregna-1,4-dien-3-one-20-carboxylic acid ข. ADD	Arima และคณะ (1978)
<i>Corynebacterium</i> sp. ATCC 31384	ก. 20-carboxy-pregna-1,4-diene-3-one (BNC) ข. ADD ค. cholestenone	Hill และคณะ (1982)
<i>Pseudomonas</i> sp. NCIB 10590	ก. cholest-4-en-3-one ข. AD ค. ADD ง. chol-4-en-3-one-24-oic acid* จ. chola-1,4-dien-3-one-24-oic acid ฉ. preg-4-en-3-one-20-carboxylic acid ช. pregna-1,4-dien-3-one-20-carboxylic acid	Robert และคณะ (1983)

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการแปรรูปทางชีวภาพของสารตั้งต้นชนิดต่าง ๆ
โดยจุลินทรีย์ ผลิตภัณฑ์ที่ได้คือ AD และ ADD

สารตั้งต้น	จุลินทรีย์	ผลิตภัณฑ์	เอกสารอ้างอิง
cholesterol (cholest-s-en-3 -ol)	<i>Nocardia</i> sp.	AD และ ADD	Whitmarsh (1964) Arima และคณะ (1978)
5 -cholestan-3 -ol	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
5 -cholestan-3-one	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
choles-5-en-3-one	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
cholesta-1,4-dien- 3-one	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
ergosta-4,22-dien- 3-one	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
5 -ergost-22-en-3-one	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
stigmast-5-en-3 -ol	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
3 -acetoxycholest- 5-ene	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
cholest-4-en-3-one	<i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
	<i>Mycobacterium</i> sp. B-3683		
cholesterol		AD	Wix และคณะ (1968)
		ADD	Marsheck และคณะ (1972)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สารตั้งต้น	จุลินทรีย์	ผลิตภัณฑ์	เอกสารอ้างอิง
cholest-4-en-3-one	<i>Mycobacterium butyrieum</i> <i>Mycobacterium fortuitum</i> <i>Mycobacterium phlei</i> <i>Mycobacterium smegmatis</i> <i>Mycobacterium</i> sp. B-3683 <i>Mycobacterium thermophilus</i>	ADD	Wix และคณะ (1968)
sapogenin	<i>Mycobacterium fortuitum</i> <i>Mycobacterium phlei</i>	ADD	Ambrus และคณะ (1969)
cholesterol	<i>Arthrobacter simplex</i> I.A.M.1660	ADD	Nagasawa และคณะ (1970)
cholesterol	<i>Arthrobacter simplex</i> <i>Nocardia corallina</i> I.F.O. 3338	ADD	Nagasawa และคณะ (1970)
sitosterol	<i>Mycobacterium</i> sp. B-3683	AD	Marsheck และคณะ (1972)
stigmast-4-en-3-one	<i>Mycobacterium</i> sp. B-3683	ADD	Marsheck และคณะ (1972)
stigmasta-1,4-dien- 3-one	<i>Mycobacterium</i> sp. B-3683	ADD	Marsheck และคณะ (1972)
stigmasta-4,22-dien- 3-one	<i>Mycobacterium</i> sp. B-3683	ADD	Marsheck และคณะ (1972)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สารตั้งต้น	จุลินทรีย์	ผลิตภัณฑ์	เอกสารอ้างอิง
stigmasta-5,22-dien-3-ol (stigmasterol)	<i>Mycobacterium</i> sp. B-3683	ADD	Marsheck และคณะ (1972)
	<i>Mycobacterium phlei</i>		
soy bean sterols	<i>Mycobacterium</i> sp. B-3683	AD	Conner และคณะ (1976)
	<i>Mycobacterium</i> sp. NRRL-B-3683	ADD	
tall oil sterols	<i>Mycobacterium</i> sp. NRRLB-3683	AD	Conner และคณะ (1976)
		ADD	
cholesterol	<i>Pseudomonas</i> sp. NCIB 10590	ADD	
pregnenolone	<i>Arthrobacter simplex</i>	ADD	Srivastava และคณะ (1985)
sugar-cane sterols	<i>Arthrobacter globiformis</i>	ADD	Srivastava และคณะ (1985)
diosgenin	<i>Mycobacterium fortuitum</i> NTCC-1542	AD	Saunders และคณะ (1986)
	<i>Mycobacterium fortuitum</i> NTCC-10394	ADD	
	<i>Mycobacterium phlei</i> MUCOB-MUCOB-346		
7-hydroxycholesterol	<i>Mycobacterium aurum</i>	AD	Prome และคณะ (1987)
		ADD	
7-oxocholesterol	<i>Mycobacterium aurum</i>	AD	Prome และคณะ (1987)
		ADD	

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการแปลงรูปทางชีวภาพของสารตั้งต้นชนิดต่าง ๆ
เป็นสาร ADD ด้วย *Arthrobacter simplex* (Nagasawa และคณะ, 1970)

สารตั้งต้น	ปริมาณ สารตั้งต้น (ร้อยละ)	ADD เทียบจาก สารตั้งต้น (ร้อยละ)
pregnenolone	0.05	85.4
lithocholic acid	0.05	62.6
cholesterol	0.05	57.5
soyasterol	0.05	46.4
β -sitosterol	0.05	39.2
campesterol	0.05	37.9
cholestanol	0.05	33.0
stigmasterol	0.05	28.8
7-dehydrocholesterol	0.05	16.2
ergosterol	0.05	4.5
cholesteroly acetate	0.05	17.0
cholesteryl benzoate	0.05	0
cholesteryl betainate	0.05	เล็กน้อย
cholesteryl polyoxyethylene ether (24 units)	0.05	เล็กน้อย
cholesteryl chloride	0.05	0
progesterone	0.05	82.0
desoxycorticosterone (OAc)	0.05	12.0
desoxycorticosterone (OH)	0.05	เล็กน้อย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สารตั้งต้น	ปริมาณ สารตั้งต้น (ร้อยละ)	ADD เทียบจาก สารตั้งต้น (ร้อยละ)
16-dehydroprogesterone	0.05	17.5
17-hydroxyprogesterone (OH)	0.05	เล็กน้อย
17-hydroxyprogesterone (OAc)	0.05	0
Reichsteins compound S (OH)	0.05	เล็กน้อย
Reichsteins compound S (OAc)	0.05	0
methyltestosterone	0.05	0
ethynyltestosterone	0.05	0
diosgenine	0.05	0
tigogenine	0.05	0

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการแปลงรูปทางชีวภาพของสารตั้งต้นชนิดต่าง ๆ

เป็นสาร AD และ ADD ด้วย *Pseudomonas* sp. NCIB 10590 (Owen และคณะ, 1983)

สารตั้งต้น	สารยับยั้ง เอนไซม์	ผลิตภัณฑ์
choles-5-en-3-one	α, α' -dipyridyl	AD ADD
cholest-4-en-3-one	α, α' -dipyridyl	AD ADD
26-hydroxycholest-4-en-3-one	α, α' -dipyridyl	AD

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สารตั้งต้น	สารยั้งเอนไซม์	ผลิตภัณฑ์
chol-4-en-3-one-24-oic acid	α, α' -dipyridyl	AD ADD
cholesta-4-en-3-one-24-oic acid	α, α' -dipyridyl	AD ADD
cholesta-1,4-dien-3-one-24-oic acid	α, α' -dipyridyl	ADD
pregn-4-en-3-one-20-carboxylic acid	α, α' -dipyridyl	AD ADD
pregna-1,4-dien-3-one-20-carboxylic acid	α, α' -dipyridyl	ADD

การปรับสภาวะต่าง ๆ ในการเลี้ยงจุลินทรีย์และสภาวะในการแปลงรูปทางชีวภาพที่เหมาะสมจะทำให้จุลินทรีย์สามารถผลิตเอนไซม์ที่มีความจำเพาะในการแปลงรูปทางชีวภาพได้มากขึ้น (Ryu และคณะ, 1975) มีผลทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการปริมาณสูงขึ้น ได้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อ การแปลงรูปทางชีวภาพของสารประกอบประเภทสเตียรอยด์มีมากมายหลายชนิด อาทิเช่น ปริมาณของสารตั้งต้น ทั้งนี้เนื่องจากสเตียรอยด์เป็นสารที่ละลายน้ำได้น้อย ทำให้การทำปฏิกิริยากับเอนไซม์ที่สร้างขึ้นโดยจุลินทรีย์เป็นไปได้ยาก ในทางปฏิบัติมักจะใช้ตัวทำละลายอินทรีย์บางชนิดช่วยให้การละลายดีขึ้น ก่อนเติมลงไปในการเลี้ยงเชื้อ ตัวทำละลายอินทรีย์ที่นิยมใช้ได้แก่ เอทานอล (ethanol) ไดเมทิลซัลฟอกไซด์ (dimethylsulfoxide) เอทิลอะซิเตต (ethyl acetate) และไดออกเซน (dioxane) เป็นต้น ดังนั้นการเลือกชนิดและปริมาณของตัวทำละลายให้เหมาะสมจึงเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในการเพิ่มผลผลิตของสารกลุ่มฮอร์โมนสเตียรอยด์ได้ (Lee และคณะ, 1969; Watanabe และคณะ, 1986) นอกจากนี้การเติมสารยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ 9 อัลฟา-ไฮดรอกซีเลสก็มีส่วนสำคัญ ในการเพิ่มผลผลิตของ AD

และ ADD ในอาหารเลี้ยงเชื้อได้เช่นกัน (Martin, 1984)

องค์ประกอบของอาหารเลี้ยงเชื้อ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่สามารถเพิ่มผลผลิตสารประกอบสเตียรอยด์ได้ องค์ประกอบของอาหารเลี้ยงเชื้อที่สำคัญได้แก่ แหล่งคาร์บอนและแหล่งไนโตรเจน การเลือกชนิดและปริมาณของแหล่งคาร์บอนและแหล่งไนโตรเจน ขึ้นอยู่กับชนิดของจุลินทรีย์ที่ใช้ และชนิดของปฏิกิริยา ถ้าเป็นการผลิตในเชิงพาณิชย์จะต้องคำนึงถึงต้นทุนในการผลิต จึงควรเลือกใช้แหล่งอาหารที่หาง่ายและมีราคาถูก เช่น กลูโคส (glucose) กลีเซอรอล (glycerol) ซูโครส (sucrose) แป้งละลายน้ำ (soluble starch) กากน้ำตาล (molasses) เป็นต้น ส่วนแหล่งไนโตรเจนที่มีผู้ศึกษารายงานกันอย่างกว้างขวาง ได้แก่ เปปโตน (peptone) ผงสกัดจากยีสต์ (yeast extract) กากถั่วเหลือง (soy bean meal) และสารประกอบแอมโมเนียม (ammonium compounds) เป็นต้น (Marsheck และคณะ, 1973; Martin และ Wagner, 1975; Worcha และ Brooks, 1980; Watanabe และคณะ, 1986)

นอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้วสภาวะในการเลี้ยงเชื้อก็มีความสำคัญต่อการผลิตจุลินทรีย์เพื่อการแปรรูป เช่น อุณหภูมิและความเป็นกรด-ด่าง มีรายงานว่าอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญของจุลินทรีย์และการทำงานของเอนไซม์ในการแปรรูปทางชีวภาพของสารตั้งต้น ควรอยู่ในช่วง 25-37°C และช่วงความเป็นกรดต่างของอาหารเลี้ยงเชื้อประมาณ 4.5-8.0 (Marsheck และคณะ, 1973; Worcha และ Brooks, 1980; Kulprecha และคณะ, 1985)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทำการคัดเลือกจุลินทรีย์ รวมทั้ง *Mycobacterium sp.* สายพันธุ์ที่แปรรูปทางชีวภาพของคอเลสเทอรอลเป็นสาร ADD ได้สูงแล้วทำการสกัดแยกสาร ADD ให้บริสุทธิ์ นอกจากนี้ยังจะศึกษาหาสภาวะที่เหมาะสมของการเลี้ยงเชื้อและเพื่อแปรรูปทางชีวภาพของคอเลสเทอรอลเป็นสาร ADD ให้ได้ผลผลิตสูงอีกด้วย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. คัดเลือกจุลินทรีย์ที่มีความสามารถในการแปรรูปคอเลสเทอรอลเป็นสาร ADD ด้วยวิธีทางชีวภาพ
2. ทำให้สาร ADD บริสุทธิ์ และวิเคราะห์ทางเคมี เพื่อพิสูจน์เอกลักษณ์
3. หาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการแปรรูปคอเลสเทอรอลเป็นสาร ADD ด้วยวิธีทางชีวภาพ